

BLUŻNIERZ (80) *sb m*

blużnierz (70), **blużnirz** (10); blużnierz *WróbŻółt, SeklWyzn, SeklKat* (4), *MurzNT, KrowObr* (20), *Leop* (3), *OrzList, BibRadz* (3), *OrzRozm* (2), *Mącz* (5), *OrzQuin* (10), *WujJudConf, BudBib, BudNT* (2), *Calag, CzechEp, NiemObr, ReszList, WujNT* (10); blużnirz *RejAp* (2), *RejPos* (2), *RejPosWstaw*; blużnierz: blużnirz *LubPs* (1 : 5).

-l- (79), -ł- (1) *Calag*. -ź- (45), -z- (32), -s- (3).-érz (1) *MurzNT*, -erz (5) *Mącz*; -érz- : -erz- *OrzQuin* (9 : 1).

sg *N* blużniérz (17). ◇ *G* blużniérza (2). ◇ *D* blużniérzowi (1). ◇ *A* blużniérza (6). ◇ *I* blużniérz(e)m (6). ◇ *V* blużniérzu (12). ◇ *pl N* blużniérze (5), blużniérzowie (1); -e *BudNT, CzechEp, WujNT* (2); -e : -owie *OrzQuin* (1 : 1). ◇ *G* blużniérzów (6); -ów (1), -(o)w (5). ◇ *D* blużniérz(o)m (5). ◇ *A* blużniérze (8). ◇ *I* blużniérzmi (5). ◇ *L* blużniérzoch (1). ◇ *V* blużniérze (5).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVII w.

1. Człowiek, który blużni Bogu lub rzeczom świętym, blużnierca; heretyk, kacarz; blasphemus *Mącz, Calag, Cn*; calumniator *Mącz*; probrosus in Deum, maledicti reus vel convictus *Cn* (75) : *WróbŻółt C4; SeklWyzn Dv; SeklKat F3; MurzNT 28v*; Nyechcye ruffy krzywdá twa na blużnirzá tego/ Co mowi nye wydrze Bog z mey mocy żadnego *LubPs C3, F3 marg, R3v marg*; Cořz wždy mowicie o bluznierze zápamiétáli/ Izali ty pánni niebyły pierwey ná krzćie Pánu Iezu Kryfthuřowi pořlubione/ tzyli ie z nowu krzćicie? *KrowObr 147v*; Pan Bog Aniołom/ ktorzy zgrzeřzyli nieprzepuřcił/ daleko więcey tym bluznierzom/ y tym ktorzy im tego pomagáią/ nieprzepuřci. *KrowObr 160, 58v, 68v, 81, 144, 145 (13); Leop Lev 24/13, 23; BibRadz Luc 11 arg; Mącz 25d, 84b*; Skoro ty iedno z Kořćiołá wynidźiefz/ hnet řtawa řye twoiá wiárá/ niewiárá: ofiárá/ kłátwá: Káplán/ blużniérzem *OrzQuin I3*; nie chcemy Arryanów y Neřtoryanów blużniérzów od řiebie precz wygnáć *OrzQuin Z2v, Ev, E3v, N4, N4v, Y3 (10); RejAp BB8; Calag 334b; CzechEp 224; ReszList 143*; Teć y wiele innych mieyć piřmá S. on řprořny blużnierz odćina/ pľuie y nicuie wedľug mozgu řwego. *WujNT 7 przedm*; řlyřząc niewierni Zydowie/ iř P. Chriřtus grzechy odpuřzcza/ bluznierzem go zowá *WujNT 38, 11 przedm, 4, 332, 342, 350*.

blużnierz kogo, czego (12): *SeklKat X2v; LubPs hhv*; Powiedz bluznierzu Syná Bořego/ kto was tákowych tzárow náutzyl? *KrowObr 73, 74, 160, 164v, 187*; cořkolwiek kto z dáru Bořego vwłacza komu/ [...] ieřt blużnierzem Bořym hániebnym *OrzRozm P4v, G2v; RejPos 176v; WujJudConf 214*; A ták on męřzoboycá/ y bluznierz Bořy tákowe boleřci ćierpiąc [...] mizerná řmierćią řywotá dokończył. *BudBib 2.Mach 9/28*.

W poľczeniach szeregowych (6): *LubPs C2v marg*; Pan [...] wypędził ony blużnirze wřytyki/ ony targowniki/ řzemrácze/ ony wymyřłacze z niego *RejPos 198, 176v; RejPosWstaw [41³]v; BudNT 2.Tim 3/2 [2 r.]*.

Wyrażenie: »blużnierz jawny«: Ewángelikowie duřę w trupá, á piekło w grob przemieniáią. [...] Y bluznierze iáwni. *WujNT 404 marg*.

Szeregi: »blużnierz i heretyk« (2): *SeklKat O3v*; Izali ktoby ták dźiř wyznawał/ nie byľby zá blużnierzá/ y naywięřszego Heretyká/ od dźiřieyřzych Kátolikow oľadzon? *NiemObr 127*.

»kacierz, blużnierz«: Po Apostołach zafię wiemy iákie Kácerze/ iákie blużnierz [smok] wzburzał przeciwko tej niewieście świętey *RejAp* 104.

»blużnierz, (i) nieprzyjaciel Pana Jezusa Krysta (Boży)« (4): o bluznierze y nieprzyjaciele Pana Jezusa Kryfá Syná Bożego tze mułz mu tę tześć y chwałę odeymuiecie/ którą ma od oycá swego? *KrowObr* 164v, 147, 160, 219.

»blużnierz i przestępca słowa bożego«: á blużnierz/ y przestępcze słowa Bożego [*Pan Bóg*] karza *SeklKat* H4v.

»blużnierz i prześladowca (prześladownik i potwarca)« (4): Dziękuję temu który mię pośilił w Chryśtufie Iezufie Pánie náłzym/ że mię wiernym oádzil/ [...] y którym pierwey był blużnierzem/ y prześladowcą/ y potwarcą *Leop* 1.Tim 1/13 [*idem*] *BibRadz* 1.Tim 1/13; *BudNT* 1.Tim 1/13 [2 r.].

»ani świętokradca ani blużnierz«: Abo wiemełcie przywiedli ludzi ty/ áni święthokradce/ áni blużnierz przeciw Boginiey wáłzey. *BibRadz Act* 19/37.

2. Człowiek, który występuje przeciw komuś lub czemuś (poza sferą religii i wiary), łącz, zniesławiając; oszczerca, potwarca, łzyciel, szkalownik, szyderca (2) : Iedno izem słyszał głos náłmyewifká swego/ od człowyeká blużnierzá wragájącego *LubPs* M2.

blużnierz na co: á ty blużnierz/ ná czełc Sbiłzkowę chowác będziełz? *OrzList* e2v.

*** *Bez wystarczającego kontekstu* (3) : Conviciator, Blużniers [!] Przeklinający. *Mącz* 26b, 64b [2 r.].

Cf **BLUŻNIERCA**, [**BLUŻNIK**]